

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه ششصد و هفتاد و یکم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۳

مشمول بر بررسی ادامه لایحه نحوه اجرای محکومیت‌های مالی ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: ادامه لایحه نحوه اجرای محکومیت‌های مالی. (از ماده ۱۲)

ماده ۱۲، بند ۲: خسارات وارد شده بر خواننده دعوای اعسار ...

بررسی: اطلاق این بند از جهت شمول نسبت به هزینه‌های دادرسی که خواننده دعوای اعسار انجام داده است از جمله حق الوکاله خلاف شرع می‌باشد. لازم به ذکر است که مقام معظم رهبری مدظله العالی در جواب سوال ۶۷۸ (رساله اجوبه الاستفتائات ج ۲ ص ۲۶۱) اینگونه نظر داده اند: "بدهکار شرعا ضامن هزینه‌های دادگاه که توسط طلبکار پرداخت شده است نمی‌باشد و در هر صورت ..."

ماده ۱۵: دادخواست اعسار از تجار ...

بررسی: ۱- ممنوع نمودن تجار و اشخاص حقوقی از حق شرعی مراجعه به محاکم صالحه برای اثبات درخواست اعسار خلاف شرع می‌باشد.

۲- قانون تجارت شامل موارد خلاف شرع می‌باشد باید ملاحظه شود که آیا مقررات قانونی تجارت مرتبط به این بخش دارای موارد خلاف شرع می‌باشد یا خیر؟

۳- اطلاق رد ادعای اعسار خلاف شرع می‌باشد زیرا ممکن است در مواردی مدعی اعسار در واقع معسر نبوده و اعسار وی ثابت نشود و طلبکار بتواند از این راه به حق خود برسد. نه راه مذکور در متن و رد ادعای اعسار شخص در این فرض موجب محرومیت طلبکار از حق خویش شده و لذا خلاف شرع می‌باشد.

ماده ۱۵، تبصره: اگر دادخواست اعسار از سوی ...

بررسی: مبنیاً بر اشکال اصل ماده ۱۵، تبصره نیز دارای اشکال می‌باشد.

ماده ۱۸: هر گاه پس از صدور حکم اعسار ثابت شود ...

بررسی: اطلاق حبس نمودن مدیونی که از وی رفع عسرت شده است از جهت شمول نسبت به فرضی که مدیون حاضر به پرداخت دین می‌باشد وجهی نداشته و خلاف شرع می‌باشد.

ماده ۲۱: انتقال مال به دیگری به هر نحو ...

بررسی: ۱- استیفاء عین مال و مثل یا قیمت آن در فرض انتقال مستلزم التزام به فساد معامله می‌گردد و فساد معامله وجهی نداشته و التزام به آن خلاف شرع می‌باشد مگر اینکه این مطلب به عنوان تعزیر شخص منتقل الیه باشد.

شماره: ... ۹۲/ف/۶۹۵
 تاریخ: ... /۱۱/۱۶
 پیوست: ... صلوات

۲- اگر معامله در فرض انتقال باطل است گرفتن مثل یا قیمت وجهی ندارد بلکه نفس عین مال موجود حتی نزد شخص ثالث برگردانده می‌شود و در فرض صحت معامله وجهی برای گرفتن مثل یا قیمت نیست .

ماده ۲۲: در هر مورد که شخصی متعهد به ایفای دینی... .

بررسی: ۱- همانطوری که در ماده ۱۲ بیان شد لزوم پرداخت خسارت دادرسی خلاف شرع و خلاف نظر مقام معظم رهبری مدظله العالی می‌باشد .

۲- لزوم پرداخت خسارت ناشی از کاهش ارزش پول خلاف نظر مقام معظم رهبری مدظله العالی (رساله اجوبه الاستفتائات ج ۲ ص ۲۶۱ جواب سوال ۶۷۶) می‌باشد . ایشان در ذیل جواب این گونه نظر داده اند : " احتیاط آن است که نسبت به تفاوت ارزش پول با هم مصالحه کنند . " همچنین مراجعه به نظر ایشان در ذیل جواب ۶۷۴ مناسب است .

ماده ۲۳: کلیه محکومیت‌های مالی از جمله دیه... .

بررسی: ۱- مبنیاً بر ایرادات سابق ، این ماده نیز دارای ایراد می‌باشد .

توضیح اینکه در این جلسه تا پایان این ماده بحث شد .

مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان